

Op CD-i kraamvisite in Hasselt

Belgische studenten

Midden in het moderne centrum van Hasselt, de oude hoofdstad van de Belgische provincie Limburg ligt een oude, achttiende-eeuwse villa. Via een poort kom je direct in de door schitterende marmeren pilaren omlijste stijkamers. Parket zover het oog reikt, barok stucwerk en schilderijen in plaats van behang. Kortom, vertrekken die je eerder verwacht in een sjiek effectenhuis of in de hoofdvestiging van een internationaal opererend familiebedrijf. Een Vlaamse televisieploeg is bezig opnamen te maken van het fantastische decor.

Sybrand Frietema de Vries

De universiteit loopt uit, zo lijkt het. Er is net een afwisseling van ploegen aan de gang, de rugzakken en collegegetassen worden weer opgepakt en men praat nog wat na bij de Coca-Cola-machine in de hoek. De gemiddelde leeftijd is rond de twintig, de kleding eigentijds. Binnen zitten, in afgesloten hokjes, merendeel jongens achter rijen verschillende CD-i spelers. Hier huist Philips Interactive Media's eigen testcentrum, PIMC.

Frans Penders

Wat is hier aan de hand? Gelukkig is daar Frans Penders, de man die deze troepen aanvoert. Hij is verantwoordelijk voor dit testcentrum. We vragen hem wat hier precies gebeurt. Frans Penders: Alle door Philips geproduceerde en gedistribueerde CD-i's in Europa worden hier getest. Dit is één van de twee testcentra ter wereld, de ander is PIMA, dat zich richt op de Amerikaanse markt.

n testen uw CD-i's

Wat wordt er getest?

Alles. Van vormgeving tot programmeerfoutjes, van consistentie van inhoud tot leesbaarheid van teksten. En grondig: zelfs een relatief simpel produkt als een Video CD wordt hier weken intensief getest. Bij spelletjes is die periode vele malen langer. Daar wordt ook het scoreverloop en de speelbaarheid getest en dat kost tijd.

Inhoud? Dat is toch de verantwoordelijkheid van de uitgever.

Ja, in principe is de inhoud de verantwoordelijkheid van de uitgever. Alleen, foutjes kunnen altijd ontstaan. Een klein voorbeeld, een tijd geleden hadden we een schijf met sterrenkundige afbeeldingen. Een van onze testers wist het een en ander van sterrenkunde en zag een foutje in een plaatje van de hemel. Er ontbraken een paar sterren in een sterrenbeeld. De uit-

gever heeft daarna die fout hersteld. Het was een kleinigheid, maar toch.

Heb je hier dan specialisten werken die elk mogelijk vakgebied bestrijken?

Wij werken met studenten (HBO'ers) uit verschillende richtingen, van informatici tot menswetenschappers. Iedereen neemt zijn eigen kennis mee. Zij groeperen zich in een team dat onder leiding van een coördinator een schijfje onder handen neemt. De groep maakt dan een rapport op dat teruggestuurd wordt aan de producent van het schijfje. Het is zeker geen troep technuten of console freaks, ze moeten zich eerder als 'gewone', maar zeer kritische consumenten op zo'n schijfje storten. Dat vinden wij ook belangrijk, ze zijn slim, staan open voor nieuwe zaken en zijn gedreven bezig. Ze worden door het werken hier ook kritischer. Ik merk het aan mezelf

ook; ik kijk steeds kritischer televisie. Ik merk dat de ondertiteling soms niet goed leesbaar is, dat er

*Koptelefoon op, en maar spelen,
tv kijken en mooie muziek luisteren.
En nog geld verdienen ook.*

Crashes en dergelijke moeten in deze fase worden uitgesloten.

balken in het beeld zitten, dat het geluid niet optimaal is. Daar houden wij ons hier mee bezig.

Stel, ik ben producent en wil een schijfje door jullie laten testen. Hoe gaat dat in zijn werk?

Bij het testen onderscheiden we verschillende fasen. Allereerst stuur je ons een bandje, een zogenaamde ExaByte-tape, met daarop het volledige programma. Dan wordt bij ons een WORM 'gebrand', zoals wij dat noemen: op een leeg, goudkleurig schijfje worden met een laser de putjes in de schijf gebrand. Deze schijf wordt aan de testers gegeven die ermee aan de slag gaan. Een testplan wordt gemaakt en dan wordt er door de producent gewerkt aan de FPD. FPD staat voor Final Production Delivery, dat is de uiteindelijke CD-i, alle documentatie, het ontwerp voor het hoesje en het boekje.

De documentatie die wordt bijgeleverd, wordt ook aan een onderzoek onderworpen. Dan maken we een testplan in nauwe samenwerking met de producent. Je moet ons alles geven, alle cheat modes en hidden features. Ook alle plaatjes en mogelijkheden. Zo was er een spel, ik zeg niet welk want wij zijn vanzelfsprekend aan geheimhouding gebonden, waarin een gedeelte van het programma nooit te zien was. Een simpel foutje, makkelijk te herstellen, maar moeilijk te vinden. Het is wel zo, dat als er een verandering in het schijfje is gemaakt, de hele schijf opnieuw de testprocedure doorloopt. Het is niet zo dat je een steentje weghaalt, er een nieuwe voor in de plaats legt en je kunt weer verder testen.

Wat is de volgende fase van mijn disc?

De acceptatie-test, een technische test. Is de disc 'groen', dat wil zeggen voldoet hij aan de specificaties van het groene boek (het dikke boek waarin precies beschreven staat hoe een CD-i moet werken. red.), dan wordt er een Test Guide gereed gemaakt en kan het echte testen beginnen. Een technische test wordt vaak door de studio zelf al gedaan.

Oke, mijn disc crasht niet, wat dan?

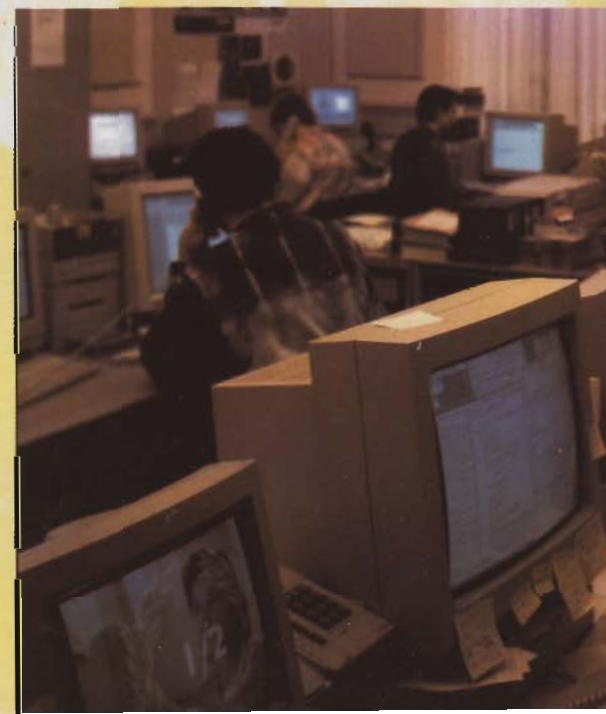
Daarna gaat het schijfje in het diepe. Testen doen we op alle CD-i spelers. Niet alleen op de verschillende Philips spelers, maar ook op de professionele Japanse spelers. Met en zonder Digitale Video Cartridge, met muis, met afstandsbediening, noem maar op: alle verschillende combinaties worden gebruikt, precies zoals dat bij consumenten thuis het geval is. Ook de Video CD wordt hier getest op alle verschillende platforms. Tijdens het testen wordt alles op video opgenomen, zodat er kan worden gekeken wanneer precies een foutje optrad.

Het zijn allemaal Engelse begrippen. Is dat nodig?

Ja, alles gaat in het Engels hier. Dat doen we omdat veel van de schijfjes in verschillende talen worden vertaald en uitgebracht. Het Engels wordt dan als standaard-taal in de rapportage gehandhaafd. Dat geldt zowel voor een Nederlandse kinder-Video CD als voor een Franstalige wijn-encyclopedie.

Is het testen duur?

Het testen is vrij prijzig, echt testen is en blijft mensenwerk.

Werken jullie uitsluitend voor Philips?

Nee, niet meer. We zijn in mei 1992 opgericht door en voor Philips. We begonnen hier met vijf mensen, er werken er nu zo'n dertig. De gedegen naam die we hebben opgebouwd op het gebied van het testen van CD-i's zorgt ervoor dat steeds meer studio's naar ons toe komen om professionele schijven te laten testen. Die goedkeuring, daar hecht men aan.

Gaat het wel eens mis? Dat je niets met een schijfje kan?

Ja, dat gebeurt. Maar, omdat we in verschillende fasen testen, wordt dat al vrij snel duidelijk en kan de studio weer aan de slag om verbeteringen aan te brengen. De studio's in Nederland zijn over het algemeen goed. Ook uit Frankrijk komen goede producten.

Hoeveel titels worden er hier per jaar getest?

Veel, heel veel titels, en elk jaar weer meer. In het najaar is het altijd druk. In de aanloop naar de kerst hebben wij vele games te testen en dan is het hier een continu-dienst.

Waarom testen jullie hier veel Video CD's?

Vreemd genoeg is dat een van de zaken die het meest getest moet worden, de audio van speelfilms.

Juist door de fantastische geluidskwaliteit van CD-i is het oorspronkelijke materiaal vaak niet goed genoeg en moeten er kliks en tics uitgehaald worden. Er werken 2 à 3 mensen permanent in 2 shifts aan de audio van speelfilms. Bij de test van Video CD wordt er nu erg veel tijd besteed aan de kwaliteit van de encoding. Vooral aan oude films moet vaak veel gesleuteld worden om het goed op CD-i te krijgen. Wij helpen dat proces verder ontwikkelen en zijn producenten behulpzaam bij het verbeteren van hun CD-i's. Een ander belangrijk item is het plaatsen van

teksten in het kader, de Safety Area. Alles moet zichtbaar zijn, ook op oudere televisies. Zeker bij al die Nederlandse vertalingen die er aan komen.

Een tester aan het woord

Ik spreek een tester die net bezig was met de aftiteling van Goedele Liekens' *Loving for a Lifetime*. Enigszins beschroomd geeft hij antwoord op wat korte vraagjes.

Hoe vaak werk je hier?

Enkele shifts van vier uur per week.

Hoe lang al?

Een jaar, ik vind het leuk.

Ben je het dan soms niet zat, al die tijd aan een schijfje te besteden?

Nee, soms ben je continu, een paar weken lang, bezig met een spel. Het blijft leuk. Zo'n spel als *Earth Command* heeft nu iedereen hier gezien, omdat al die verschillende vertalingen (Engels, Nederlands, Duits, Frans. red.) over verschillende groepen verdeeld zijn.

Wat vind je het leukste spel?

Burn:Cycle.

Heb jij dat getest?

Nee, helaas niet.

Met een gerust hart naar huis

Voordat ik weer naar buiten ga, kijk ik nog even in de grote zaal. De televisieploeg is alweer aan het inpakken. De studenten zitten nog te werken. Koptelefoon op, en maar spelen, tv kijken en mooie muziek luisteren. En nog geld verdienen ook. Ze hebben het niet slecht begrepen, daar in Hasselt.

